

ΑΥΤΕΣ ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΟΙ τελευταίες λέξεις που γράφω. «Πες τα μου όλα απ' την αρχή» είπες. «Εξήγησέ μου γιατί το έκανες». Σου εξήγησα. Δεν έχω τίποτα άλλο πια να πω.

Μες στη σιωπή, η σκόνη σέρνεται στις πλάκες του μπαλκονιού. Ένας σκοτεινός αγέρας –ο πρώτος του φθινοπώρου– τρυπώνει στις σελίδες, ύστερα παίρνει τα αστέρια και τα σπρώχνει μακριά στον αχνοφέγγιστο ουρανό. Φως κι ένας απόηχος γέλιων φτάνουν ως εδώ, από τις αίθουσες που βρίσκονται πολύ πιο χαμηλά· ακόμα πιο κάτω από αυτές, τα φώτα της πολιτείας ξεπροβάλλουν στο σκοτάδι που απλώνεται απαλά. Όταν ήσουν εδώ, πριν από μισή ώρα, άναψες ένα φανάρι για μένα. Τώρα το αεράκι κάνει τη φλόγα να τρεμοπαίζει και γυρίζει τις σελίδες στην αρχή. Το βιβλίο αυτό είναι τα τελευταία πέντε χρόνια της ζωής μου. Πώς μπορώ να το κλείσω;

Δεν έχω τη δύναμη να πάω κάτω, στη βουή και τη λάμψη της δεξίωσης. Έτσι, αντί γι' αυτό, ξεφυλλίζω το βιβλίο ανατρέχοντας σε όσα έχω γράψει. Κάποια κομμάτια

αυτής της ιστορίας συνεχίζουν να στοιχειώνουν τον ύπνο μου τα βράδια, επαναλαμβάνονται σε όλες τις σκέψεις μου τη μέρα και αρνούνται να ξεχαστούν. Όμως δεν ξεκίνησα από αυτά.

Ξεκίνησα με το βιβλίο και το χιόνι.

Το χιόνι άρχισε να πέφτει καθώς γυρνούσα σπίτι. Είχε βραδιάσει, αν και μόλις πέντε η ώρα, κι έκανε παγωνιά. Η ανάσα μου κυμάτιζε λευκή στο σκοτάδι και τα πάντα ήταν ήσυχα. Ακόμα και ο βαρύς, μεταλλικός ήχος από τα άλογα των στρατιωτών έσβηγε στο χιόνι. Οι παγωμένες νιφάδες σχεδόν έκαιγαν το πρόσωπό μου όπου το άγγιζαν, φώλιαζαν στα ρούχα μου και γραπώνονταν γερά. Προσπάθησα να τις τινάξω κι έσφιξα πιο δυνατά το γιακά στο λαιμό μου.

Ήμουν συνηθισμένος στο χιόνι—όλοι ήμασταν—αλλά όχι και στα τέλη Μαΐου. Απ' ό,τι φαινόταν, το τσουχτερό κρύο θα κρατούσε τουλάχιστον μία εβδομάδα. Είχαμε δει μπόλικο χιόνι εκείνον το χειμώνα.

Υπήρχε κάποια ομορφιά σε αυτό, υποθέτω. Τα σύννεφα έκλειναν σαν κάλυμμα πάνω απ' τον ουρανό κι οι φανοστάτες είχαν ήδη ανάψει. Πάνω στο τζάμι τους, το χιόνι εξέπεμπε μια κίτρινη λάμψη. Έμεινα ακίνητος· χωρίς καν τον υγρό ήχο των βημάτων μου, η σιωπή που απλώθηκε ήταν σχεδόν απόλυτη. Όχι, όχι σιωπή: ησυχία. Στην ήρεμη ατμόσφαιρα μπορούσα να ακούσω τις νιφάδες να πέφτουν σαν πούπουλα και να αγγίζουν το έδαφος χαϊδεύοντάς το.

Κοίταξα ψηλά στον ουρανό. Ο τρόπος που πύκνωναν οι νιφάδες όσο πλησίαζαν το πρόσωπό μου με έκανε να νιώθω

ότι ανυψώνομαι. Το σκοτάδι έγινε βαθύτερο. Η παγωνιά πιο δυνατή.

Σκέφτηκα να επιστρέψω στο σπίτι, αλλά δεν κουνήθηκα από τη θέση μου.

Άρχισα να τουρτουρίζω, το βλέμμα μου όμως παρέμενε καρφωμένο στον ουρανό. Σκοτάδι, σκοτάδι αδιαπέραστο. Μπορεί και να έμεινα εκεί όλη νύχτα. Ένιωθα σαν να μου είχαν κάνει μάγια. Και, ούτως ή άλλως, δεν ήθελα να πάω σπίτι. Η αδιάκοπη, ξέφρενη κίνηση των νιφάδων μού προκαλούσε ζαλάδα, κι έτσι όπως κοιτούσα προς τα πάνω ο σβέρκος μου είχε πιαστεί. Το χιόνι συνέχιζε να πέφτει. Ήμουν υπνωτισμένος.

Ξαφνικά αισθάνθηκα κάποιον κοντά μου. Τα μάγια λύθηκαν. Βρισκόμουν και πάλι πίσω στο δρόμο.

Κοίταξα γύρω μου: κανείς. Μονάχα μια παρουσία στον αέρα σαν κάποιος να κρυβόταν στις σκιές. Ένιωσα ναυτία. Ίσως εδώ να υπήρχαν φαντάσματα, αόρατα πνεύματα που με περιτριγύριζαν. Έκανα μεταβολή.

Δεν είχα προλάβει να κάνω τρία βήματα, και σκόνταψα σε κάτι βαρύ. Ένα μαύρο αντικείμενο ξεχώριζε στο χιόνι, διάστικτο από νιφάδες που το πόδι μου είχε τινάξει ψηλά. Στην αρχή σκέφτηκα ότι θα 'ταν κανένα ψοφίμι –αρουραίος, ίσως– που είχε κοκαλώσει εκεί.

Έσκυψα αποπάνω του. Και είδα ότι δεν επρόκειτο για ζώο αλλά για ένα βιβλίο. Απλώς ένα βιβλίο. Απλώς επιφυλακτικά το χέρι μου προς το μέρος του. Ακόμα ένιωθα εκείνη την αλλόκοτη παρουσία – λες και οι σκέψεις κάποιου άλλου πλανιόνταν στον αέρα σαν ατμός.

Έβαλα όλη μου τη θέληση κι ευχήθηκα να σηκωθεί το εξώφυλλο μόνο του, τεντώνοντας ελάχιστα τα δάχτυλά μου

και συγκεντρώνοντας τη σκέψη μου. Δε σάλεψε καν. Ήξερα από παλιά αυτό το κόλπο και συνήθως έπιανε – παρόλο που δεν ήταν παρά ένα απλό κολπάκι, τίποτα παραπάνω. Στη Βίβλο έχανε τη δύναμή του.

Ήμουν καχύποπτος. Δεν ήξερα αν έπρεπε να αγγίξω το βιβλίο. Ίσως θα ήταν καλύτερα να το αφήνα εκεί που βρισκόταν. Γύρισα να φύγω – αλλά δεν μπόρεσα. Θα το σήκωνα: το ήξερα ότι θα το έκανα. Ήταν αναπόφευκτο. Δεν υπήρχε λοιπόν κανένα νόημα στο να το συζητάω με τον εαυτό μου.

Πριν καλά καλά το αποφασίσω, τα δάχτυλά μου πλησίασαν στο σκούρο δέρμα του εξωφύλλου. Τα παρατήρησα να μετεωρίζονται αποπάνω του σαν να μην ήταν δικά μου. Προσπάθησα να τραβήξω το χέρι μου μακριά. Δε με υπάκουσε – τρομοκρατήθηκα. Τότε τα δάχτυλά μου άδραξαν το βιβλίο και, την ίδια στιγμή, η αλλόκοτη παρουσία εξαφανίστηκε. Σήκωσα το βιβλίο και άνοιξα απότομα το εξώφυλλο.

Οι σελίδες ήταν δύσκαμπτες και κιτρινισμένες από τον καιρό, λες και τα φύλλα είχαν φτιαχτεί από κόκαλα. Η πρώτη σελίδα ήταν άγραφη. Γύρισα στην επόμενη. Τίποτα. Η επόμενη και η μεθεπόμενη κενές, επίσης. Ξεφύλλισα βιαστικά τις σελίδες του βιβλίου, ανυπόμονα, τσακίζοντας προς τα πίσω τα εξώφυλλα τόσο πολύ που σχεδόν έσπασαν και η ξεραμένη κόλλα ξεπρόβαλε στη ράχη του. Όλες ήταν άγραφες.

Όση ώρα ασχολιόμουν με το βιβλίο, ο καιρός είχε αλλάξει. Τώρα ο άνεμος αλυκτούσε μέσα στα σοκάκια, κι έμοιαζε με ουρλιαχτό που δυνάμωνε. Οι νιφάδες χτυπούσαν δυνατά το πρόσωπό μου σαν θραύσματα θολού γυαλιού. Το

σαγόني μου πονούσε από το κρύο, ενώ τα δάχτυλά μου στο εξώφυλλο του βιβλίου είχαν γδαρθεί κι είχαν μουλιάσει από το χιόνι που έλιωνε. Στριμώξα το βιβλίο στην τσέπη του παλτού μου και κίνησα για το σπίτι.

Αργότερα, όταν κράτησα το βιβλίο στο φως της λάμπας, μέσα στο υπνοδωμάτιό μου, αναρωτήθηκα αν θα έπρεπε να το είχα αφήσει εκεί που το βρήκα. Το βιβλίο είχε κάτι αλλόκοτο, κάτι που μου προκαλούσε ανησυχία. Θυμήθηκα πόσο σίγουρος ήμουν ότι κάποιος βρισκόταν πίσω μου στο δρόμο, και δεν μπορούσα παρά να συνδέσω το βιβλίο με εκείνη την παρουσία – ίσως όμως αυτή η σκέψη να ήταν ανόητη. Επρόκειτο απλώς για ένα άγραφο βιβλίο.

Απομακρύνθηκα από τη λάμπα και πίεσα το κούτελό μου πάνω στο τζάμι για να κάνω σκιά και να μπορέσω να δω έξω. Ο άνεμος είχε ανοίξει μια τρύπα στα σύννεφα, και τώρα διέκρινα μερικά αστέρια να λάμπουν. Πάντα μου άρεσε να κοιτάζω τα αστέρια. Ένα απ' αυτά είχε το όνομα Λίο, αλλά δεν ήξερα ποιο. Ποτέ δεν ήξερα ποιο. Το χιόνι πάγωνε στους δρόμους και γινόταν συμπαγές. Αιχμαλώτιζε το τρεμάμενο φως των φανοστατών και το αντανakλούσε, δίνοντάς του το μπλε χρώμα του πάγου. Αύριο θα είχε κρύο – πολύ κρύο.

Ένας ήχος με έκανε να επιστρέψω στο δωμάτιο. «Λίο!» ακούστηκε διαπεραστική η φωνή της γιαγιάς μου. Έσπρωξα το βιβλίο κάτω από το κρεβάτι μου, στα σκοτεινά, και κάθισα ξανά στο περβάζι του παραθύρου. «Λίο!» είπε πάλι η γιαγιά και μπήκε στο δωμάτιο. Έριξε μια ματιά στο Στέρλινκ που κοιμόταν στο κρεβάτι του στην απέναντι γωνία και μετά στράφηκε προς το μέρος μου. «Λίο, το χρειάζεσαι αυ-

τό το φως;» Τα φρύδια της χαμήλωσαν τόσο πολύ, που τα μάτια της βυθίστηκαν στη σκιά – σαν μάτια σκελετού. «Σβήσ' το! Καις τζάμπα πετρέλαιο. Τι κάνεις εκεί;»

«Ετοιμαζόμουν να πέσω για ύπνο» απάντησα.

«Μάλιστα. Είναι ήδη αργά».

Με κοίταξε επίμονα για μια στιγμή. Φαινόταν τόσο γερασμένη όπως στεκόταν μες στις σκιές, αν και ήταν μόνο εξήντα πέντε χρονών. Τα γκριζα μαλλιά της γυάλιζαν, πιασμένα σφιχτά, οι λυτές τούφες στ' αυτιά της αντανakλούσαν το φως της λάμπας. Γύρω από τα μάτια και το στόμα της οι γραμμές διαγράφονταν έντονα και το πρόσωπό της ήταν σφιγμένο. Το πρόσωπό της ήταν πάντα σφιγμένο όταν μου μιλούσε. «Πάλι σε κράτησαν μετά το σχολείο; Λίο, έχω χάσει το μέτρομα – τόσες φορές πια μέσα σε ένα μήνα».

Δεν απάντησα. Με κοίταξε για πολλή ώρα δίχως να μιλάει. «Τι είναι;» ρώτησα τελικά.

Περίμενα ότι θα συνέχιζε να γκρινιάζει. Κι όμως, εκείνη έστρεψε αλλού το βλέμμα της και είπε: «Μεγαλώνοντας μοιάζεις τόσο πολύ στο Χάρολντ. Κι εκείνος είχε γκριζα μάτια όταν ήταν στην ηλικία σου. Αυτό σκεφτόμουν».

«Γιαγιά;» είπα και σηκώθηκα.

Εκείνη στράφηκε ξανά προς το μέρος μου. «Τι;» ρώτησε. Άλλαξα γνώμη. «Τίποτα».

«Καληνύχτα, Λίο» είπε λυπημένα. «Ο Θεός να σε έχει καλά».

Μου έδωσε την εντύπωση ότι θα άπλωνε το χέρι της και θα το έβαζε στον ώμο μου – αλλά μάλλον το μετάνιωσε. Έφυγε κλείνοντας την πόρτα πίσω της. Άκουσα την πόρτα του δικού της δωματίου να τρίζει. Ήθελε επισκευή. Οι βίδες είχαν σκουριάσει και ένας από τους μεντεσέδες ήταν σπα-

σμένος. Έπρεπε να την είχα φτιάξει – έδειχνε έτοιμη να καταρρεύσει. Αλλά ήταν δύσκολο να βρεις μεντεσέδες εκείνη την εποχή, μιας και τα εργοστάσια κατασκεύαζαν μόνο σφαίρες.

Περίμενα ένα λεπτό, προτού γονατίσω να πάρω κάτω από το κρεβάτι μου το βιβλίο. Ψηλάφισα μια γωνία του και την κράτησα γερά. Όμως αυτό που τράβηξα έξω ήταν ένα βιβλίο εντελώς διαφορετικό. Μεγαλύτερο και παλιότερο. Φύσηξα τη σκόνη από το εξώφυλλο, όσο πιο απαλά μπορούσα, και οι κόκκοι γαργάλησαν τη μύτη μου. Σίγουρα βρισκόταν εκεί πολύ καιρό.

Θυμήθηκα τι ήταν. Πήγαιναν χρόνια από τότε που το είχα κρύψει εκεί. Η γιαγιά μου θα τρελαινόταν αν ήξερε ότι ακόμα φύλαγα ένα αντίτυπο.

Η Χρυσή Βασιλεία, του Χάρολντ Νορθ. Ένα βιβλίο με σκληρό εξώφυλλο από δέρμα. Είχε έρθει πρώτο σε πωλήσεις. Το διάβασαν εκατοντάδες χιλιάδες άνθρωποι. Μετά απαγορεύτηκε. Έκαψαν όλη την παρτίδα της δεύτερης έκδοσης. Ωστόσο, ο πατέρας μου βρισκόταν ήδη πολύ μακριά. Μου φάνηκε περίεργο που η γιαγιά μόλις τον είχε αναφέρει – και τώρα εγώ κρατούσα στο χέρι μου το ξεχασμένο του βιβλίο.

Τα δάχτυλά μου χάιδεψαν το εξώφυλλο. Ήταν ο καλύτερος, ο πατέρας μου, ο καλύτερος συγγραφέας της εποχής μας. Όμως είχαν περάσει επτά χρόνια και μετά βίας θυμόμουν πια το πρόσωπό του. Τότε ήμουν οχτώ χρονών, όσο ήταν τώρα ο Στέρλινκ. Όμως κι ο ίδιος ο πατέρας μου μπορεί να μη με αναγνώριζε πια.

Το εξώφυλλο αποσπάστηκε απρόθυμα από τη σελίδα του τίτλου. Κάτω από τον τυπωμένο τίτλο, ακόμα ξεχώριζε η

υπογραφή του πατέρα μου με κιτρινωμένα γράμματα. Θυμάμαι που μου το είχε υπογράψει ιδιοχειρώς, επειδή του το ζήτησα. Του είχα πει ότι ήθελα να γίνω συγγραφέας, όπως εκείνος.

Έκλεισα το βιβλίο χτυπώντας δυνατά το εξώφυλλο, το έσπρωξα ξανά κάτω από το κρεβάτι και πήγα να σβήσω τη λάμπα. Δε χρειάστηκε όμως. Το πετρέλαιο είχε σωθεί. Η φλόγα τρεμόπαιξε μια φορά... δυο φορές... και μετά έσβησε μόνη της.

Ευπνώντας το επόμενο πρωί, αντίκρισα μια παγερή ολόλευκη αυγή. Λευκή, όχι γκριζα, λόγω της παράξενης λάμπης του χιονιού. Αυτό ακριβώς είδα όταν άνοιξα τα μάτια μου – το χιόνι στο δρόμο σαν καθαρά λευκά κύματα παγωμένα σε ένα κανάλι και, πάνω από τα βρόμικα σπίτια, νιφάδες να αιωρούνται ληθαργικά στον ουρανό. Τότε θυμήθηκα ότι από το κρεβάτι μου ο δρόμος δε φαινόταν. Κάθε πρωί, όταν ξύπναγα, έβλεπα μόνο τον ουρανό. Όμως τώρα κοιτούσα κάτω στο δρόμο.

Καθόμουν στο περβάζι. Το κεφάλι μου πίεζε δυνατά το παγωμένο τζάμι και πονούσε από την ακινησία. Γιατί βρισκόμουν εδώ; Θυμόμουν ότι είχα πάει για ύπνο αφότου έσβησε η λάμπα. Σηκώθηκα.

Το βιβλίο βρισκόταν στο περβάζι δίπλα στην παγωμένη λάμπα. Εκείνο το βιβλίο που είχα βρει στο χιόνι. Πράγμα παράξενο, γιατί ήμουν σίγουρος ότι το προηγούμενο βράδυ το είχα σπρώξει βιαστικά κάτω απ' το κρεβάτι και το είχα αφήσει εκεί. Το σήκωσα και το ξεφύλλισα αφηρημένα, με τα βλέφαρά μου να κλείνουν από τη νύστα. Ήταν νωρίς και ήμουν κουρασμένος. Δε θα 'ταν ούτε έξι το ξημέρωμα. Και τότε ξαφνιάστηκα. Υπήρχαν γραμμένες λέξεις στο βιβλίο!

Το έκλεισα απότομα. Ήταν άδειο την προηγούμενη μέρα· είχα ελέγξει κάθε του σελίδα. Το άνοιξα ξανά. Ναι, υπήρχαν γραμμένες λέξεις. Πυκνά μαύρα γράμματα που δεν αναγνώριζα. Οπωσδήποτε, λοιπόν, το βιβλίο ήταν κάτι παραπάνω από αυτό που φαινόταν – μόνο διαβολικό θα μπορούσε να είναι. Το έβαλα γρήγορα πίσω στο περβάζι· φοβόμουν. Για αρκετή ώρα έμεινα να το κοιτώ επίμονα.

Ήξερα ότι στο τέλος θα το διάβαζα. Ήθελα να μάθω τι έλεγε το κείμενο. Ίσως ήταν ανοησία μου που φοβήθηκα· ένα βιβλίο δεν μπορούσε να με βλάψει. Προσπάθησα πάλι να το ανοίξω με τη δύναμη της θέλησης. Εστίασα τη σκέψη μου σ' αυτό, όσο πιο έντονα μπορούσα. Πόνεσε το μυαλό μου από την προσπάθεια, αλλά τίποτα δεν κατάφερα. Το βιβλίο παρέμενε κλειστό. Δίστασα για μια στιγμή, μετά το άρπαξα και το άνοιξα.

Ακόμα υπήρχαν κάμποσες λευκές σελίδες. Πήγα στην αρχή του κειμένου και άρχισα να διαβάζω.

Το πρώτο φως έδιωξε την παγερή, μουντή αυγή, διαπέρασε τις κουρτίνες και αντιφέγγισε στο δωμάτιο του νοσοκομείου. Ο νεαρός άντρας τις τράβηξε αθόρυβα και κοίταξε έξω. Παρατήρησε το φως να διασχίζει τις σιδηροδρομικές γραμμές και να φτάνει ως πάνω από τις στέγες των γκρίζων, τετράγωνων σπιτιών. Μεταμόρφωνε τα βρόμικα αγριόχορτα της σιδηροτροχιάς σε καθαρά, πορφυρά λουλούδια που στέκοταν ασάλευτα στην ησυχία του πρωινού. Δάκρυα κυλούσαν στο πρόσωπό του, κι έμεινε μπροστά στο παράθυρο μέχρι να στεγνώσουν. Ένα τρένο πέρασε και χάθηκε πάλι

στον ορίζοντα. Ο νους του πήγε στους ανθρώπους που μόλις ξυπνούσαν στα σπίτια τους και στους επιβάτες του τρένου· γι' αυτούς θα ήταν μια συνηθισμένη μέρα, ενώ για κείνον είχαν αλλάξει τόσο πολλά με το ξημέρωμα.

Η νεαρή γυναίκα φώναζε το όνομά του. Γύρισε το κεφάλι του και πήγε κοντά της. Μετά, άγγιξε απαλά το κεφαλάκι του μωρού – η μικρή δεν ξύπνησε. Έπιασε το χέρι της γυναίκας. Το βλέμμα του προσηλώθηκε πάνω της για μια στιγμή, αν κι εκείνη δεν το πρόσεξε. Οι ξανθές της μπούκλες έπεφταν στο πρόσωπο του μωρού που κρατούσε αγκαλιά και η ματιά της ταξίδευε έξω από το παράθυρο, πέρα από τις έρημες ράγες, σε ένα σπασμένο φράχτη όπου μικρά πουλιά πηδούσαν κελαηδώντας εδώ κι εκεί. Το τραγούδι τους δεν ακουγόταν μέσα από το τζάμι και το μωρό κοιμόταν. Ο ήλιος έλουσε το δωμάτιο με φως και μετέτρεφε τα πάντα σε χρυσάφι.

Πέρασε πολλή ώρα μέχρι να σπάσει η σιωπή. Στο δωμάτιο μπήκε βιαστική μια μεσόκοπη γυναίκα. Κοίταξε το αποκοιμισμένο μωρό κι αμέσως την πήρανε τα κλάματα· ύστερα άρχισε να γελάει, ενώ μαζί της γελούσε κι η νεαρή γυναίκα, αγκαλιάζοντας τη μητέρα της. Η γιαγιά του μωρού έβγαλε κάτι που είχε περασμένο στο λαιμό της. Ήταν μια χρυσή αλυσίδα με ένα βαρύ φυλαχτό πάνω της – ένα πουλί διακοσμημένο με πετράδια που αιχμαλώτισαν στιγμαία τον ήλιο κι έστειλαν κυματιστές ανταύγειες φωτός στο μικρό άσπρο δωμάτιο. Το μωρό άνοιξε ξαφνικά τα μάτια του, αν και μάλλον από καθαρή σύμπτωση. «Μα, αυτό είναι το μενταγιόν σου» απόρησε η νεαρή γυναίκα.

«Τώρα είναι δικό της» αποκρίθηκε η μητέρα της. «Θα το χαρίσω στην εγγονή μου». Το παρέδωσε στον πατέρα του

μωρού. «Φύλαξέ το για όταν μεγαλώσει λίγο. Λείπει ένα πετράδι, αλλά πάντα έτσι ήταν».

«Δεν πειράζει» είπε η κόρη της. «Μαμά, ας το φορέσει τώρα – για ένα λεπτό μόνο». Ο σύζυγός της έδεσε το κούμπωμα γύρω από το λαιμό του μωρού και ίσιωσε την αλυσίδα. Το κόσμημα της έφτανε σχεδόν μέχρι τη μέση – τόσο μικρούλα ήταν. Όλοι την κοίταζαν σιωπηλοί.

«Προβλέπω ότι θα γίνει πανέμορφη» καμάρωσε η γιαγιά του μωρού.

«Μακάρι να μπορούσα να ζήσω, για να τη δω να μεγαλώνει» είπε ο άντρας και φίλησε το πρόσωπο του μωρού. Ένα δάκρυ γλίστρησε από το μάτι του στο μάγουλο της κόρης του και τότε άρχισε να κλαίει κι εκείνη.

Πολύ μακριά από κει, σε ένα επιβλητικό πέτρινο δωμάτιο, ένα άλλο μωρό κοιμόταν. Η μητέρα του έγειρε αποπάνω του παραμερίζοντας τη βελούδινη κουρτίνα του κρεβατιού. Νωρίτερα, όσο έπαιρναν την ευλογία του ιερέα, ο σύζυγός της το κρατούσε αγκαλιά. «Προστάτεψε αυτό τον πρίγκιπα και αξιώσέ τον να μεγαλώσει με σοφία» έλεγε ο ιερέας κάνοντας το σημείο του σταυρού, μα ο βασιλιάς δεν άκουγε. Έίχε τα μάτια στραμμένα στη γυναίκα του. Το πρώτο φως της μέρας χάριζε μια ρόδινη απόχρωση στο πρόσωπό της, και η κούρασή της, σε συνδυασμό με αυτήν τη λάμψη, την έκαναν να δείχνει ακόμα νεότερη απ' όσο ήταν. Ο βασιλιάς προσπάθησε να διακρίνει στο πρόσωπο του παιδιού χαρακτηριστικά δικά του και της γυναίκας του· όμως σταμάτησε, γιατί οι ομοιότητες έκαναν τα μάτια του να βουρκώσουν. Ο ίδιος δεν ήταν ούτε δεκαοχτώ χρονών και η βασίλισσα μικρότερή του, και τώρα, με αυτό το μωρό στην αγκαλιά, ένιωθε σαν παιδί.

Δεν είχε περάσει πολλή ώρα από την αναχώρηση του ιερέα και το μωρό ξύπνησε. Ο βασιλιάς παρέδωσε προσεκτικά το μωρό στην αγκαλιά της βασίλισσας, γονάτισε δίπλα της κι έμειναν σιωπηλοί να το περιεργάζονται με το βλέμμα τους. Τα μάτια του ήταν ήδη παράξενα – μεγάλα και σκουρόχρωμα, με μια ασυνήθιστη ένταση για ένα τόσο μικρό πλασματάκι. Το βλέμμα του βασιλιά, θα έλεγε ο κόσμος αργότερα. Μια αλλόκοτη ησυχία βάραινε την ατμόσφαιρα στο δωμάτιο καθώς παρατηρούσαν το μωρό. Ούτε καν έκλαιγε. «Ποιο θα είναι άραγε το μέλλον αυτού του αγοριού;» αναρωτήθηκε δυνατά ο βασιλιάς, συλλογιζόμενος τη δική του ζωή.

«Έχω εσένα, τώρα έχω και ένα γιο» απάντησε η βασίλισσα, σκουπίζοντας τα δάκρυα από το πρόσωπό της. «Αν είμαστε πάντα όπως είμαστε τώρα, αν μείνουμε για πάντα μαζί, δε θα ζητήσω τίποτα παραπάνω στην υπόλοιπη ζωή μου».

Πέντε χρόνια πέρασαν και ήταν πάντα μαζί. Και εκείνο το τελευταίο βράδυ, οι τρεις τους βρίσκονταν στο ψηλότερο μπαλκόνι του κάστρου, όταν η βασίλισσα άκουσε φωνές και έστρεψε το βλέμμα της προς την πόλη. Λίγο πιο πίσω, ο πρίγκιπας και ο πατέρας του ξιφομαχούσαν με ξύλινα σπαθιά. «Τι συμβαίνει;» ρώτησε ο βασιλιάς, ρίχνοντας μια ματιά στη γυναίκα του.

«Δεν μπορώ να δω». Επέστρεψε κοντά τους. «Συνεχίστε με τον αγώνα σας».

Ο βασιλιάς κατέβασε το σπαθί στο πλάι και χαμογέλασε. «Δε νομίζω ότι θα έπρεπε να παίζω τέτοια παιχνίδια». Ωστόσο χειριζόταν το ξύλινο σπαθί σαν πραγματικό όπλο. Η βασίλισσα χαμογέλασε κι εκείνη με τη δεξιοτεχνία του.

Ο πρίγκιπας, πιάνοντας απροετοίμαστο τον πατέρα του,

τον αιφνιδίασε και του έριξε το σπαθί απ' το χέρι. Όλοι γέλασαν και ο βασιλιάς σήκωσε το γιο του και του έκανε κούνια στην αγκαλιά του. «Θα γίνει άριστος στρατιώτης» είπε η βασίλισσα.

«Μη μιλάς για τέτοια πράγματα τώρα» είπε ο βασιλιάς, χαϊδεύοντας τα μαλλιά του γιου του. «Μικρό παιδί είναι ακόμα».

Αποκάτω τους, κάποια πουλιά ήρθαν και κούνιασαν στα δέντρα του κήπου της ταράτσας. Ο ήλιος έδυε κόκκινος σαν αίμα. Παρακολούθησαν το ηλιοβασίλεμα σιωπηλοί, ο ένας δίπλα στον άλλον, σαν κάθε οικογένεια οπουδήποτε στον κόσμο. Κι ύστερα η σιωπή έσπασε· ακούστηκε κόσμος να φωνάζει, κάπου πολύ κοντά τους.

Η πύλη του κάστρου σωριάστηκε καταγής με μια δυνατή έκρηξη. Πεσμένοι ξαφνικά στα γόνατα, ο βασιλιάς και η βασίλισσα κοιτάχτηκαν κατάματα. «Μην κουνηθείς» είπε ο άντρας στο γιο του. Οι πολεμικές κραυγές των επαναστατών έφτασαν στ' αυτιά τους καθαρά. Πάνω από το παραπέτο του μπαλκονιού, το αγόρι μπορούσε να τους δει να συρρέουν στον περίβολο του κάστρου σαν τα μυρμήγκια. Η οικογένεια σφιχταγκαλιάστηκε. Ο βασιλιάς τράβηξε ένα μαχαίρι από το ζωνάρι του και η λεπίδα έλαμψε κατακόκκινη στο ηλιοβασίλεμα. Ξαφνικά ακούστηκε ένα ξέσπασμα πυροβολισμών από ένα δωμάτιο του κάτω ορόφου. «Έχουν όπλα» φιθύρισε ο άντρας στ' αυτί της γυναίκας του. «Έχουν όπλα· πώς είναι δυνατόν; Ποιος κατασκεύαζε όπλα;» Εκείνη έπιασε το χέρι του· ο ανεπαίσθητος μεταλλικός ήχος που έκαναν τα δύο δαχτυλίδια τους καθώς ακούμπησαν το ένα στο άλλο φάνηκε τραχύς μες στην ησυχία.

Βαριά βήματα πλησίαζαν πίσω από την μπαλκονόπορ-

τα. Ο βασιλιάς σηκώθηκε όρθιος και η βασίλισσα του μιμήθηκε. Χωρίς να πάρει το βλέμμα του από την πόρτα, ο πρίγκιπας αναζήτησε το χέρι της μητέρας του και το κράτησε σφιχτά. Αυτή μπήκε ανάμεσα σ' εκείνον και στην πόρτα. Τα βήματα πλησίασαν κι άλλο.

Η πόρτα άνοιξε με έναν πυροβολισμό, ο βασιλιάς έτρεξε μπροστά και ξαφνικά στους πύργους και στις στέγες του παλατιού αντήχησαν δυο τουφεκιές. Το μαχαίρι έπεσε από το χέρι του βασιλιά κροταλίζοντας στο δάπεδο. Ο βασιλιάς και η βασίλισσα σωριάστηκαν βαριά στις πλάκες του μπαλκονιού. Κανένας δεν είχε αντισταθεί στην επίθεση. Όλα έγιναν τόσο ξαφνικά.

Υπήρξε σιωπή. Τη μια στιγμή ο άντρας και η γυναίκα ήταν ζωντανοί· την επόμενη όχι. Το αίμα γλίστρησε αθόρυβα πάνω στις πέτρες – κανείς δεν κουνήθηκε.

Τα δάκρυα του πρίγκιπα στέγνωσαν στο λαιμό του. Άρπαξε το μαχαίρι και το εκσφενδόνισε προς το στρατιώτη που είχε πυροβολήσει τους γονείς του. Η λεπίδα χάραξε το μάτι και το μάγουλό του και σφηνώθηκε εκεί για μια στιγμή. Ο άντρας έριξε το πιστόλι, έπεσε στα γόνατα και κράτησε σφιχτά το πρόσωπό του. Το αίμα έρεε ανάμεσα στα δάχτυλά του, πηχτό και σκούρο, πιτσιλώνοντας τις πέτρες. Ένας άλλος στρατιώτης σημάδεψε το αγόρι με το όπλο του. «Όχι!» φώναξε αυτός που είχε τραυματιστεί, με τα χέρια του ακόμα κολλημένα στο πρόσωπο. «Θυμήσου την προφητεία! Μη σκοτώσεις τον πρίγκιπα!»

Βρίσκονταν καθ' οδόν για το σπίτι. Το κορίτσι – που τώρα ήταν πέντε χρονών – και η γιαγιά της. Το ράδιο έπαιζε μουσική και η γυναίκα σιγοτραγούδησε κάποιους στίχους και

δυνάμωσε την ένταση. Το κοριτσάκι ανέμιζε τα χέρια του σαν μπαλαρίνα. Η γιαγιά της γέλασε. «Εσύ μια μέρα θα χορεύεις στη σκηνή».

«Αυτό ελπίζω, αν προσπαθήσω σκληρά» είπε το κορίτσι, τόσο σοβαρά που η γιαγιά της γέλασε ξανά. Το φυλαχτό με το πουλί στόλιζε το λαιμό του κοριτσιού και τα μάτια της είχαν πια ένα έντονο και φωτεινό μπλε χρώμα – το ίδιο ακριβώς που είχε και το πετράδι στο κέντρο του μενταγιόν της, λες και ήταν φτιαγμένο αποκλειστικά για κείνη.

Τα αυτοκίνητα κινούνταν γρήγορα στις λωρίδες τους, στην άλλη κατεύθυνση όμως ήταν ακινητοποιημένα σε μεγάλες ουρές και πήγαιναν σημειωτόν. Στο φως του δειλινού το κορίτσι άρχισε να λαγοκοιμάται και στην παραμικρή στροφή το σώμα της ταλαντευόταν. Άμμος και χαλίκια χτυπούσαν στο ταμπλό του αυτοκινήτου. Η γυναικία άπλωσε το χέρι της και χάιδεψε το μάγουλο της εγγονής της που είχε πια αποκοιμηθεί.

Ξαφνικά η μουσική καλύφτηκε από κορναρίσματα. Μπροστά τους ένα φορτηγό πήρε απότομα στροφή κι ο οδηγός του έχασε τον έλεγχο. Το κορίτσι πετάχτηκε απ' τον ύπνο κι άρχισε να ουρλιάζει μέσα σ' ένα αυτοκίνητο που διέγραφε μια τρελή κι επικίνδυνη πορεία. Το τελευταίο πράγμα που είδε πριν το σκοτάδι καλύψει τα πάντα ήταν η γιαγιά της, που πάλευε να στρίψει το τιμόνι πότε δεξιά και πότε αριστερά, ενώ φορτηγά ξεπρόβαλλαν απειλητικά ψηλά πάνω από το αυτοκίνητο και ρόδες στρίγκλιζαν στην άσφαλτο. «Όλα θα πάνε καλά, όλα» είπε η γιαγιά της απεγνωσμένα, αν και το κορίτσι δεν καταλάβαινε γιατί το έλεγε αυτό. Ύστερα το αυτοκίνητο αναποδογύρισε κι όλα εξαφανίστηκαν.

Το κορίτσι έκλαιγε όλη τη νύχτα στην αγκαλιά της μητέρας του, σε ένα αποστειρωμένο και άχρωμο νοσοκομείο τυλιγμένο σε βαθύ σκοτάδι. Θα μπορούσαν να είχαν πάει σπιτι, αλλά καμιά τους δεν ήθελε. Το κοριτσάκι είχε ήδη βρεθεί εκεί πολλές φορές. Σ' αυτό το νοσοκομείο είχε γεννηθεί· ένα χρόνο αργότερα, την έφεραν εδώ κάθε μέρα για τρεις εβδομάδες, τότε που ο πατέρας της αργοπέθανε. Έιχε έρθει εδώ πολλές φορές παλιότερα, όμως αυτήν τη φορά θα τη θυμόταν για πάντα.

Το αγόρι έκλαιγε κι αυτό· είχε βρεθεί ξαφνικά μόνο του, σε μια ξένη χώρα, με έναν άγνωστο που δεν μπορούσε να το παρηγορήσει. Κρίταξε έξω τον Αποσπερίτη, το αστέρι που φεγγοβόλουμε πρώτο απ' όλα από το παράθυρο του κάστρου, αλλά ακόμα κι αυτό είχε άλλη θέση και διαφορετική λάμψη εδώ. Ήταν ωχρό και αχνόσβηνε σε ένα θαμπό νυχτερινό ουρανό βαμμένο με πορτοκαλί και γκριζες ανταύγειες. «Φύγε απ' το παράθυρο» είπε ο ξένος, ρίχνοντας μια κουβέρτα στους ώμους του αγοριού. «Προσπάθησε να ξεκουραστείς λίγο». Το αγόρι όμως δεν κουνήθηκε από τη θέση του. Ούτε εκείνη τη νύχτα, ούτε την επόμενη ούτε τη μεθεπόμενη.

Το κορίτσι ήταν ξαπλωμένο στο κρεβάτι του και παρατηρούσε τα ίδια αστέρια. Τα έβλεπε να ξεπροβάλλουν τα βράδια και να σβήνουν με την αυγή. Άκουγε τα ρολόγια της πόλης να χτυπούν και μετρούσε την κάθε ώρα που περνούσε. Ωστόσο, ούτε το κορίτσι ούτε το αγόρι μπορούσαν να κάνουν τίποτα για να εμποδίσουν το χρόνο να κυλάει.

Το κείμενο τελείωνε εκεί. Κάθισα ακίνητος, με το βιβλίο α-

νοιχτό πάνω στα γόνατά μου. Ήταν περίεργο, όμως αυτή την ιστορία την είχα ξαναδιαβάσει – ήμουν βέβαιος. Και δεν ήταν πλαστή. Ήμουν σίγουρος ότι ήταν αληθινή· είχε συμβεί πραγματικά.

Σκέφτηκα ότι το μικρό αγόρι μπορεί να ήταν ο πρίγκιπας που είχε γεννηθεί την ίδια χρονιά με εμένα και που υποτίθεται ότι είχε εξοριστεί σ' εκείνη τη μυθική χώρα. Ο πρίγκιπας Κάσσιος. Πώς λεγόταν εκείνη η χώρα; Αγγελόχωρα, ή κάπως έτσι – όμως δεν ήταν πραγματική. Τα στρατεύματα του Λούσιεν είχαν σκοτώσει τους πάντες στο κάστρο εκείνη τη νύχτα· σκότωσαν το βασιλιά και τη βασίλισσα και τον πρίγκιπα. Η σύμβουλος του, η Τάλιθα, ευθυνόταν για το μακελειό· η δύναμή της ήταν μεγάλη, και δε θα είχε καμιά δυσκολία να σκοτώσει και το πεντάχρονο παιδί. Οπότε, η ιστορία δεν ήταν τίποτα παραπάνω από ένα παραμύθι.

Αλλά τι συνέβαινε με το κορίτσι; Κάποιες από τις λέξεις της δικής της ιστορίας δεν τις καταλάβαινα. Τι σήμαινε «αυτοκίνητο» ή «ταμπλό» ή «ραδιόφωνο»; Ηχούσαν στ' αυτιά μου σαν ξένες λέξεις. Ίσως το κορίτσι να ζούσε σε μια άλλη χώρα. Ίσως να βρισκόταν κι εκείνη στην Αγγελόχωρα. Αυτό σήμαινε ότι και η δική της ιστορία ήταν ψεύτικη.

«Λίο! Στέρλινκ!» φώναξε η γιαγιά μου. «Σηκωθείτε γρήγορα. Θα σας πάρει περισσότερη ώρα να πάτε στο σχολείο μες στο χιόνι». Ο Στέρλινκ στριφογύρισε στο κρεβάτι του, μουρμουρίζοντας. Έβαλα το βιβλίο στην τσέπη του παλτού μου. Δεν ήξερα ακόμα τι δυνάμεις έκρυβε και ήθελα να το έχω πάνω μου.

Όταν κατέβηκα για να φέρω νερό, θυμήθηκα ποιο ήταν το όνομα της υποτιθέμενης χώρας. Εκείνης της μυθικής χώ-

ρας σε έναν άλλον κόσμο, για την οποία η γιαγιά συνήθιζε να μας λέει παραμύθια. Δε λεγόταν τελικά «Αγγελόχωρα». Το όνομά της ήταν «Αγγλία».

Στο δρόμο για το σχολείο σκεφτόμουν ακόμα το βιβλίο. Πώς είχαν εμφανιστεί οι γραμμένες λέξεις; Ίσως ήταν λάθος που το είχα σηκώσει απ' το δρόμο. Η ιστορία δε με αφορούσε ούτε κατά διάνοια, και τώρα μπορεί να έβρισκα και τον μπελά μου. Ωστόσο είχε κεντρίσει το ενδιαφέρον μου· δεν μπορούσα να πάψω να αναρωτιέμαι εάν εκείνο το αγόρι ήταν όντως ο πρίγκιπας. Αν ίσχυε κάτι τέτοιο, τότε μήπως ήταν ζωντανός; Αν ζούσε, η προφητεία θα μπορούσε να εκπληρωθεί. Όμως –

«Λίο;»

Επέστρεψα από τις σκέψεις μου. Ξαφνιάστηκα που είδα το δρόμο και το χιόνι και τα σπίτια να βρίσκονται ακόμα στη θέση τους. Στράφηκα προς το Στέρλινκ, που σιγότρεχε δίπλα μου. Αφηρημένος όπως ήμουν, περπατούσα γρήγορα και δε με προλάβαινε.

«Τι;» είπα, επιβραδύνοντας το ρυθμό μου.

«Λίο, τι σκέφτεσαι;» με ρώτησε. Κούνησα το κεφάλι μου και χαμογέλασα έτσι που τον είδα να σηκώνει τα μάτια και να με κοιτάζει – το ύφος του ήταν πολύ σοβαρό.

«Τίποτα. Απλώς μια φανταστική ιστορία». Ανασήκωσα αδιάφορα τους ώμους. «Μία από κείνες τις παλιές ιστορίες για την Αγγλία, αλλά εσύ μάλλον δεν τις θυμάσαι».

«Την Αγγλία; Μα και βέβαια θυμάμαι».

«Τι θυμάσαι, λοιπόν;» τον ρώτησα.

«Η Αγγλία ήταν το μέρος για το οποίο μας μιλούσε η γιαγιά. Οι εξερευνητές πήγαν σε ένα διαφορετικό κόσμο και την ανακάλυψαν».

Έμεινα άναυδος. Δεν πρέπει να ήταν πάνω από τριών ετών όταν η γιαγιά μάς διηγιόταν εκείνες τις ιστορίες. «Και ο πρίγκιπας πήγε εκεί» συνέχισε ο Στέρλινκ. «Εξόρισαν τον πρίγκιπα στην Αγγλία».

«Τι εννοείς, δηλαδή;»

«Νομίζω ότι η χώρα είναι αληθινή».

«Αληθινή;» απόρησα. Εκείνος έγνεψε καταφατικά. «Πώς μπορεί να είναι αληθινή;» τον ρώτησα.

«Πολλοί άνθρωποι πιστεύουν ότι είναι αληθινή. Δεν είμαι ο μοναδικός».

«Ο μοναδικός είσαι πλέον, Στέρλινκ».

«Όχι, δεν είμαι» επέμεινε. «Το έχω σκεφτεί πολύ και φαίνεται λογικό να είναι αληθινή η Αγγλία».

Τον παρατηρούσα προσεκτικά καθώς προχωρούσαμε, ακόμα έκπληκτος που μπορούσε να θυμηθεί αυτά τα πράγματα. «Γιατί;» ρώτησα. «Γιατί φαίνεται λογικό;»

Το σκέφτηκε για μια στιγμή. «Καταρχάς έστειλαν τον πρίγκιπα εκεί» είπε. «Και ο πρίγκιπας υπήρχε στην πραγματικότητα».

«Οι περισσότεροι όμως πιστεύουν ότι ο πρίγκιπας σκοτώθηκε» απάντησα.

«Εγώ όχι».

Χαμογέλασα με τη βεβαιότητά του. «Αυτό είναι όλο;»

«Όχι μόνο. Το ποίημα που έγραψε ο αδερφός της γιαγιάς έλεγε ότι ο πρίγκιπας θα πήγαινε εκεί, όχι ότι θα πέθαινε».

«Εννοείς την προφητεία που έγραψε ο μέγας Αλντεμπα-

ράν». Ο Αλντεμπαράν ήταν ο θεός του πατέρα μας, αλλά δεν το διαλαλούσαμε κιόλας. Το να έχουμε το Χάρολντ Νορθ για πατέρα έφτανε και περίσσευε. «Κανείς δε δίνει προσοχή σ' αυτές τις παλιές προφητείες στις μέρες μας» είπα.

«Θα 'πρεπε. Η προφητεία δεν είναι παλιά – γράφτηκε πριν από δεκαέξι χρόνια. Εξάλλου, συνήθως είναι σωστές» αντέτεινε ο Στέρλινκ.

«Μπορεί. Εσύ τι ξέρεις για τις προφητείες;»

«Όχι πολλά. Όμως όλες οι αληθινές προφητείες που έχω ακούσει έχουν πραγματοποιηθεί. Αν οι μεγάλοι μάγοι που τις γράφουν μπορούν όντως να δουν το μέλλον, τότε πρέπει να ισχύουν».

«Ε, ίσως αυτή να μην ήταν αληθινή».

«Ήταν, και αυτό σημαίνει ότι και η Αγγλία είναι αληθινή χώρα».

«Εντάξει, λοιπόν. Ίσως η Αγγλία να είναι αληθινή». Αλλά τώρα που το έλεγα φωναχτά, καταλάβαινα ότι στην πραγματικότητα δεν το πίστευα.

«Σχετικά με την προφητεία...» άρχισε να λέει ο Στέρλινκ.

«Τι;»

«Ήθελα να σε ρωτήσω – αλλά...» Πλησιάζαμε στην πύλη του σχολείου· πάντα, όταν φτάναμε σ' αυτό το σημείο, υποβαθμίζαμε την κουβέντα μας σε αθώες φλυαρίες. Ήταν μια σιωπηρή συμφωνία μεταξύ μας και φροντίζαμε να είμαστε προσεκτικοί – σ' αυτό το σημείο, απέναντι από τον πάγκο με τις εφημερίδες, στη γωνία της οδού Παραδείσου. «Θα σε ρωτήσω μετά» είπε τελικά.

Δεν υπήρχε ουρά κι έτσι αγόρασα μια εφημερίδα. «Ποιος είναι ο κύριος τίτλος;» ρώτησε ο Στέρλινκ.

«“Αδιέξοδο”».

«Τι είναι αυτό;»

«Όταν μια κατάσταση δεν οδηγεί πουθενά».

«Για τον πόλεμο, λοιπόν. Τι λέει παρακάτω;»

«Πολλά· δεν προλαβαίνω να σου τα πω τώρα».

«Θα μου τη διαβάσεις όταν γυρίσουμε σπίτι;»

«Εντάξει». Δίπλωσα την εφημερίδα και την έβαλα στην τσέπη μου. «Ξέρεις, πρέπει να μάθεις ανάγνωση. Είσαι οχτώ χρονών».

«Ξέρω να διαβάζω· περίπου, δηλαδή. Έτσι κι αλλιώς μπορείς να είσαι έξυπνος και χωρίς να γνωρίζεις ανάγνωση».

«Πράγματι. Εσύ σκέφτεσαι πολύ».

«Ναι. Στην τάξη κυρίως. Και στην εκκλησία. Νομίζεις ότι αυτό είναι κακό;»

«Όχι. Η γιαγιά, όμως, μπορεί να έλεγε ότι είναι».

Η γιαγιά έπαιρνε το Στέρλινκ μαζί της στη λειτουργία κάθε μέρα. Ο μικρός θα κοινωνούσε για πρώτη φορά τον Ιούλιο – στις είκοσι μία Ιουλίου, η ημερομηνία ήταν ήδη καθορισμένη. Εγώ ποτέ δεν είχα κάνει την πρώτη μου Θεία Κοινωνία, και τώρα που ήμουν ήδη δεκαπέντε χρονών η γιαγιά είχε παρατήσει πια την προσπάθεια. Επίσης αρνιόμουν να πάω στην εκκλησία, παρά μόνο τις Κυριακές. Νομίζω ότι αυτό οφειλόταν τόσο στο ότι μισούσα να μου λένε τι να κάνω όσο και στο ότι δεν ήμουν ιδιαίτερα θρήσκος – και τα δυο αλήθεια ήταν.

«Ναι» συμφώνησε γελώντας. «Η γιαγιά μπορεί να το έλεγε. Αλλά ο Θεός θα πίστευε ότι είναι κακό;»

«Δε νομίζω ότι προσέχει τέτοια πράγματα».

«Τα προσέχει. Όλα τα προσέχει. Ακόμα και τα σπουργί-

τια. Άρα σίγουρα θα το πρόσεχε, αν οι άνθρωποι δεν πήγαιναν στη λειτουργία μερικές φορές. Αν αυτό είναι κάτι κακό».

«Καλά, καλά» του είπα. «Μην κάνεις κήρυγμα. Και ξέρεις ότι δε μου αρέσει να με ρωτάς πράγματα σχετικά με τη θρησκεία».

«Γιατί όχι; Απλώς ρωτάω τι πιστεύεις».

«Στέρλινκ, φτάνει».

«Συγγνώμη». Το είπε με τόσο ταπεινό τρόπο που με έκανε να συνεχίσω, πιο συγκαταβατικά. «Είμαι σίγουρος ότι ο Θεός δεν πιστεύει ότι είναι κάτι κακό. Τέλος πάντων, εγώ είμαι αυτός που θα πάει στην κόλαση, γιατί εγώ ποτέ δεν πηγαίνω στην εκκλησία». Γέλασε. «Έλα, πάμε. Έχουμε αργήσει» του είπα.

Τα τελευταία αργοπορημένα αγόρια μάς προσπέρασαν όταν φτάσαμε στην πύλη –με κάποια δυσκολία, βέβαια, αφού γλιστρούσαν στο λασπωμένο χιόνι– και μπήκαν βιαστικά στο προαύλιο για να στοιχηθούν. Ο λοχίας Μάρκου, ο δάσκαλος του Στέρλινκ και ο χειρότερος στο σχολείο, τους επιθεωρούσε με αυτήν τη συνηθισμένη του έκφραση, την οποία δύσκολα μπορούσες να αποκρυπτογραφήσεις. Ωστόσο το ύφος του έδειξε μια ξεκάθαρη περιφρόνηση μόλις είδε το Στέρλινκ κι εμένα. Μας μισούσε και δεν το έκρυβε.

Του ανταπέδωσα το βλέμμα και μετά κοίταξα το Στέρλινκ όπως τον κοίταζα κάθε πρωί –με την καρτερική υπομονή του εγκληματία που έχει αποδεχτεί την εκτέλεσή του– κι ύστερα γυρίσαμε προς την πύλη. Το βλέμμα μου ενόχλησε το λοχία Μάρκου. «Αγόρια, για όνομα του Κυρίου, ελάτε αμέσως εδώ!» φώναξε. Πρέπει να ήταν το μοναδικό άτομο στη Μαλόνια που δεν είχε ενδιασμούς να αναφέρει μάταια το

όνομα του Κυρίου. Παρατήρησα ότι ο Στέρλινκ συνοφρυώθηκε στο άκουσμα αυτής της βλασφημίας.

Ο λοχίας Μάρκου πρόσεξε κι αυτός το συνοφρύωμα του μικρού. Μπήκαμε στο σχολείο, αλλά χωρίς να βιαζόμαστε. Φρόντισα να πηγαίνω με το πάσο μου, για να τον εκνευρίσω. Εκείνος αγριοκοίταξε, αλλά ο Στέρλινκ προχώρησε τόσο υπάκουα που ο λοχίας δεν μπόρεσε να πει κουβέντα.

Όταν γυρίζαμε από το σχολείο, το χιόνι είχε αρχίσει να παγώνει επικίνδυνα. Οι δρόμοι ήταν σκιεροί, γλιστρούσαν. «Λοιπόν, πιστεύεις ότι μπορεί να έχω δίκιο;» με ξαναρώτησε ο Στέρλινκ, ενώ σχεδόν πατινάραμε στη λεία επιφάνεια της οδού Παραδείσου. «Νομίζεις ότι η χώρα της Αγγλίας μπορεί να είναι αληθινή;»

«Μπορεί. Αλλά αυτό δεν αποδεικνύεται».

«Ναι, αλλά η προφητεία –»

«Το μόνο που έλεγε ήταν ότι ο πρίγκιπας θα εξοριζόταν. Δεν αναφέρεται πουθενά το μέρος. Και παρόλο που όλοι πίστεψαν ότι υπονοούσε την Αγγλία –εκεί όπου έστειλαν και τον Αλντεμπαράν– αυτό δεν είναι απαραίτητα αλήθεια».

«Αφού ήταν ένας άλλος κόσμος».

«Αν ποτέ εξορίστηκε, τελικά. Αν δε σκοτώθηκε. Όπως ξέρεις, και ο θάνατος άλλος κόσμος είναι. Μερικές φορές δεν μπορείς να εμπιστευέσαι τις λέξεις που χρησιμοποιούν οι άνθρωποι».

«Δεν πιστεύω ότι τον έχουν σκοτώσει. Θα ήξεραν ότι υπήρχε μια προφητεία».

Πράγματι, η προφητεία του Αλντεμπαράν κάποτε ήταν σεβαστή και ίσως εξαιτίας της οι στρατιώτες του Λούσιεν να δίστασαν να σκοτώσουν το αγόρι. Η προφητεία έλεγε με σα-

φήνεια ότι κανένας δεν μπορούσε να βλάψει τον πρίγκιπα. Πρόβλεπε ότι δε θα σκοτωνόταν αλλά θα εξοριζόταν.

Το χιόνι έκανε τα κίτρινα τούβλα των σπιτιών να φαίνονται βρόμικα. Αναρωτήθηκα αν τα σύννεφα που γλιστρούσαν στον ουρανό ήταν φορτωμένα με χιόνι ή με βροχή. Το μεγαλύτερο σύννεφο ακριβώς πάνω από την εκκλησία στην πλατεία, αρκετά μακριά μας, έδειχνε ολόιδιο με τεντωμένο χέρι. Πλησίαζε τόσο κοντά στο σταυρό του τρούλου, που φαντάστηκα ότι αν χαμήλωνε κι άλλο θα μπορούσε να τον αγγίξει – αλλά δεν ήταν παρά ένα αθώο παιχνίδιασμα του ανέμου.

«Οπότε, θα μπορούσε να είναι αληθινή» επέμεινε ο Στέρλινκ.

«Τι;» ρώτησα, γιατί δεν πρόσεχα τι έλεγε.

«Η Αγγλία μπορεί να υπάρχει στην πραγματικότητα».

«Ναι» είπα βαριεστημένα. «Δεν μπορείς να σταματήσεις να μιλάς γι' αυτό; Δεν έπρεπε να είχα αρχίσει αυτήν τη συζήτηση από τη στιγμή που ανέφερα το θέμα, δεν έχεις βάλει γλώσσα μέσα σου. Και αυτό δεν πρόκειται να το μάθουμε ποτέ».

«Όχι» είπε. «Αλλά η προφητεία...»

«Τι τρέχει με την προφητεία;»

«Αν εκπληρωνόταν, τότε θα μαθαίναμε αν η Αγγλία είναι αληθινή ή όχι. Γιατί ο πρίγκιπας θα επέστρεφε και –»

«Στέρλινκ» τον διέκοψα. «Η προφητεία – ήσουν έτοιμος να μου πεις κάτι γι' αυτήν. Θυμάσαι; Το πρωί είπες ότι θα μου έλεγες αργότερα».

«Α, ναι...» Έριξε μια ματιά γύρω του. «Εντάξει». Χαμήλωσε τόσο την ένταση της φωνής του που ακούστηκε σαν ψίθυρος. Είχαμε σταματήσει να περπατάμε και ο δρόμος ήταν άδειος.

Μια γυναίκα εμφανίστηκε αναπάντεχα από τη γωνία και μας προσπέρασε βιαστικά· κρατούσε σφιχτά στην αγκαλιά της ένα μωρό που έβηχε – το είχε καλά τυλιγμένο για να το προστατέψει από το κρύο. Ο Στέρλινκ περιέμενε μέχρι να απομακρυνθεί η γυναίκα και μετά πλησίασε το κεφάλι του κοντά στο δικό μου. «Θυμάσαι τότε που η γιαγιά έκαψε τα βιβλία του πατέρα;»

«Φυσικά. Ξεχνιέται αυτό;»

«Δε χρειάζεται να μιλάς έτσι.»

«Πώς δηλαδή;»

«Έτσι. Δεν ήταν δικό της λάθος.»

«Ο πατέρας μου είχε ζητήσει να τα προσέχω πριν φύγει. Η γιαγιά με έκανε να αθετήσω την υπόσχεσή μου και –»

«Σχετικά με την προφητεία τώρα...» με διέκοψε ο Στέρλινκ. Είχαμε κάνει αυτήν τη συζήτηση αρκετές φορές στο παρελθόν. «Όταν η γιαγιά τα έκαψε, εγώ γλίτωσα ένα από τη φωτιά. Το έχω ακόμα· το ξαναβρήκα την περασμένη εβδομάδα. Και ξεδιάλυνα αυτό που γράφει στο εξώφυλλο.»

«Διάβασες το εξώφυλλο;» ρώτησα κι εκείνος ένευσε καταφατικά. «Λοιπόν, τι έλεγε;»

«Έλεγε αυτό: “Μια προφητεία του λόρδου Αλντεμπάρν, γραμμένη το έκτο έτος της βασιλείας του Κάσσιου του Δεύτερου”».

«Ταιριάζει απόλυτα. Αυτή πρέπει να είναι.»

«Κι εγώ αυτό νομίζω. Και ήθελα να σου ζητήσω να μου τη διαβάσεις. Εμένα μου πήρε τουλάχιστον μία ώρα για να διαβάσω το εξώφυλλο, αλλά εσύ διαβάζεις γρήγορα, Λίο.»

Τον κοίταξα βαθιά στα μάτια. «Είναι πολύ σπάνιο βιβλίο. Και δεν ήξερα καν ότι το είχες». Εκείνος χαμογέλασε πλατιά με το σχόλιό μου.

Ξαναρχίσαμε να περπατάμε προσεκτικά. «Αν το ήξερε η γιαγιά, θα σε σκότωνε. Ξέρεις ότι το συγκεκριμένο βιβλίο βρίσκεται στην κυβερνητική λίστα με τα Άκρως Απαγορευμένα Βιβλία; Θα σου έριχναν τρεις μήνες και μόνο που το έχεις».

«Τρεις μήνες; Τι πράγμα τρεις μήνες;»

«Τρεις μήνες φυλακή! Είναι σοβαρό αδίκημα. Η γιαγιά θα θύμωνε απίστευτα αν το ανακάλυπτε».

«Ναι, το ξέρω. Σςς». Κοίταξε νευρικά γύρω του. «Μην της το πεις, σε παρακαλώ».

«Καλά, δε θα το πω». Ποτέ δε θα το έκανα. Απλώς ήθελα να του επιστήσω την προσοχή. «Και ναι – μπορώ να σου το διαβάσω, αν θέλεις».

«Σε ευχαριστώ» είπε. «Σε ευχαριστώ, Λίο».

«Και πάλι, όμως, δε θα έπρεπε να το έχεις».

«Δεν είμαι ο μόνος που κρύβει βιβλία» είπε μειδιώντας.

«Τι;»

«Κι εσύ έχεις εκείνο το βιβλίο που σου είχε υπογράψει ο πατέρας – τη *Χρυσή Βασιλεία*».

«Πώς το ήξερες αυτό;»

«Το κοιτούσες συνέχεια όταν ήμουν μικρότερος. Όταν νόμιζες ότι κανένας δε σε έβλεπε. Συνήθιζες να –»

«Ναι, εντάξει» είπα κόβοντάς τον. «Αυτό διαφέρει. Η *Χρυσή Βασιλεία* ανήκει απλώς στα Απαγορευμένα Βιβλία, ενώ η προφητεία είναι στη λίστα των Άκρως Απαγορευμένων, πράγμα πολύ πιο σοβαρό. Και άλλωστε εκείνο το βιβλίο ήταν δικό μου· δεν το έκλεψα. Εσύ πήρες –»

Σταμάτησα απότομα. Φτάνοντας σε ένα σταυροδρόμι, σχεδόν συγκρουστήκαμε με μια μοίρα έφιππων στρατιωτών. Σκοντάψαμε πάνω τους κι εκείνοι ξέσπασαν σε δυνα-

τά γέλια. Ένα άλογο, που βρισκόταν κοντά μας, αναπήδησε στο πλάι και ο αναβάτης το συγκράτησε με το χαλινάρι, ξαναφέροντάς το στον κύκλο. Τελικά ανοίξαμε δρόμο βιαστικά και φτάσαμε στο επόμενο οικοδομικό τετράγωνο. Δεν τους είχαμε αντιληφθεί επειδή το χιόνι είχε σκεπάσει τα πάντα, απλώνοντας παντού μια παράξενη ησυχία.

Περπατήσαμε σιωπηλά, χωρίς να κοιταζόμαστε. «Νομίζεις ότι μας άκουσαν;» ψιθύρισε ο Στέρλινκ, όταν έκρινε ότι βρισκόμασταν πια σε ασφαλή απόσταση.

«Ασφαλώς όχι» τον καθησύχασα. «Και δεν έγινε και τίποτα αν μας άκουσαν». Ωστόσο έλπιζα ότι ο Στέρλινκ δε θα άκουγε την καρδιά μου, που χτυπούσε με όλη της τη δύναμη. Ο έντονος παλμός της με θύμωνε. Δε φοβόμουν τους στρατιώτες. Απλώς αιφνιδιάστηκα που πέσαμε έτσι πάνω τους.

«Στέρλινκ, κοίτα αυτό». Έδειξα με το δάχτυλο ένα μεγάλο σωρό από χιόνι κι αμέσως εκτοξεύτηκαν από μέσα του πορτοκαλί σπίθες. Ένα ακόμα κόλπο. Το χιόνι αναπήδησε, και στα σημεία όπου είχαν προσγειωθεί οι σπίθες φάνηκαν να αχνίζουν μικρά κόκκινα σημάδια, σαν πληγές από σφαίρες. Ακούστηκε ένας δυνατός κρότος και ένα από τα άλογα των στρατιωτών χλιμίντρισε – προφανώς από το ξάφνιασμα. Τελικά δε βρίσκονταν και τόσο μακριά μας. Αλλά μπορεί και να ήταν απλή σύμπτωση· τα άλογα ήταν συνηθισμένα στους πυροβολισμούς.

«Μην το κάνεις αυτό, Λίο» ψιθύρισε αγριεμένα ο Στέρλινκ. «Σταμάτα να κάνεις επίδειξη».